

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : XIII/B

[Saṃhitā Texts]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्।

1. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नद्वयस्य उत्तरं लेखनीयम्। 8×2=16

(a) ऋग्वेदीयं नदीसूक्तमनुसृत्य भारतीयसंस्कृतौ नदीनां माहामृत्यं सम्यक् विव्रियताम्।

(b) ऋग्वेदगतं ज्ञानसूक्तमवलम्ब्य वैदिकवाक्तात्त्वविषयको विचारः साधु प्रस्तूयताम्।

(c) शुक्लयजुर्वेदस्य शिवसंकल्पसूक्तानुसारेण मनःस्वरूपं समुपस्थाप्यताम्।

(2)

(d) अथर्ववेदीयकालसूक्तमनुसृत्य कालस्य दार्शनिकस्वरूपं वैशद्येन समुपवर्ण्यताम्।

2. अधोलिखितयोः एकस्य मन्त्रस्य व्याख्या करणीया। 6×1=6

(a) न मृत्युरासीदमृतं न तर्हि
न रात्र्या अहं आसीत्प्रकेतः।
आनीदवातं स्वधया तदेकं
तस्माद्भान्यन्न पुरः किं चनास ॥

(b) को अद्वा वेद क इह प्र वोच-
त्कुत आजाता कुत इयं विसृष्टिः।
अर्वाग्देवा अस्य विसर्जनेना
था को वेद यत आबभूव ॥

3. निम्नलिखितेषु चतुर्णां प्रश्नानाम् उत्तरं प्रदीयताम्। 2×4=8

(a) 'साशनानशने' इति पदस्यार्थः कः? देवानां यज्ञे किमासीत्
आज्यं कश्च इध्मः?

(b) सर्वहुतः यज्ञात् के उत्पन्नाः अभवन्? 'सर्वहुत्' इति शब्दस्य
अर्थः कः?

(c) "चन्द्ररथा सुनृता ईरयन्ती" - अत्र 'सुनृता' कस्या विशेषणम्?
कश्च अर्थः?

(3)

(d) "ऋतस्य बुध्न उषसामिषण्यन्" कः कदा उषसम् प्रेरयति?

(e) "माता पुत्राय मे पयः"- अत्र माता का कश्च पुत्रः?

(f) भूमिसूक्तस्य विनियोगः प्रदर्श्यताम्।

★ ★ ★